

Назва курсу	CSB012: Теорія ймовірностей та математична статистика
Викладач	Пилипенко А.І., к.т.н., доцент
Профайл викладача	https://www.krok.edu.ua/ua/pro-krok/spivrobotniki/pilipenko-anna-ivanivna
Контактний телефон	(+38 044) 455-69-82
E-mail	annapi@krok.edu.ua
Консультації	Згідно з розкладом (online), MS Teams

1. Коротка анотація до курсу

Метою курсу є формування здатності до виявлення статистичних закономірностей недетермінованих явищ, застосування ймовірно-статистичних методів для оцінки стохастичних процесів.

У курсі розглядаються основні поняття і теореми теорії ймовірностей, що дозволяють обчислювати узагальнюючі характеристики структури сукупностей. Для проведення вибіркового дослідження в курсі викладаються основні поняття математичної статистики, методи перевірки статистичних гіпотез, елементи теорії регресії і кореляції.

2. Результати навчання

Програмні компетентності та результати навчання, компоненти яких формуються та розвиваються у курсі

Внесок дисципліни “Теорія ймовірностей та математична статистика” в формування наступних програмних результатів навчання:

Програмний результат навчання	Результат навчання з дисципліни
<p>ПР3 Використовувати знання закономірностей випадкових явищ, їх властивостей та операцій над ними, моделей випадкових процесів та сучасних програмних середовищ для розв’язування задач статистичної обробки даних і побудови прогнозних моделей.</p> <p>(спільно з дисциплінами: CSB015 Аналіз даних)</p>	<p>Студент може:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● демонструвати знання про основні закони розподілу випадкових величин; вміння знаходити ймовірності випадкових величин; ● проводити збір, групування та аналіз статистичних даних та інформації ймовірного характеру; ● самостійно опановувати нові підходи до проведення вибіркового дослідження.

Передумовою формування результатів навчання з дисципліни є володіння здобувачем на достатньому рівні наступних компетентностей:

Загальні компетентності:

ЗК1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК7 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

ЗК11 Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні компетентності:

СК2 Здатність до виявлення статистичних закономірностей недетермінованих явищ, застосування методів обчислювального інтелекту, зокрема статистичної, нейромережевої та нечіткої обробки даних, методів машинного навчання та генетичного програмування тощо..

3. Обсяг курсу

Вид заняття	120 годин / 4 кредитів ECTS		
	форма навчання		
	денна	заочна	дистанційна
лекції	14	-	-
практичні заняття	28	-	-
лабораторні роботи	0	-	-
самостійна робота	74	-	-
консультації	4	-	-

4. Технічне обладнання і програмне забезпечення

Технічне обладнання: комп'ютер/ноутбук (у разі проведення online-занять).

Програмне забезпечення: курс не вимагає спеціального програмного забезпечення, у разі проведення online-занять використовується MS Teams.

5. Політики курсу

Студенти мають дотримуватись кодексу академічної доброчесності: https://www.krok.edu.ua/download/nakazi/2018-10-18_kodeks-akademichnoi-dobrochesnosti.pdf

6. Схема курсу

Тиждень / кіл-ть годин	Тема	Форма діяльності	Завдання / кіл-ть годин	Термін виконання
Тиждень #1 /	Елементи комбінаторики	лекція	Тестування / 2	1 тиждень
9 годин	Розміщення, перестановки, комбінації.	практичне заняття	Вирішення практичних завдань / 2	
	Основні принципи комбінаторики.	самостійна робота	Відповіді на контрольні запитання / 5	
Тиждень #2 /	Простір елементарних подій	практичне заняття	Вирішення практичних завдань / 2	1 тиждень
7 годин	Випадкові події та операції над ними	самостійна робота	Відповіді на контрольні запитання / 5	
Тиждень #3 /	Ймовірності подій	лекція	Тестування / 2	1 тиждень
9 годин	Статистичне означення ймовірності. Геометричні ймовірності	практичне заняття	Вирішення практичних завдань / 2	
	Статистичне та геометричне означення ймовірності.	самостійна робота	Відповіді на контрольні запитання / 5	
Тиждень #4 /	Теорема додавання ймовірностей	практичне заняття	Вирішення практичних завдань / 2	1 тиждень
7 годин	Теорема додавання для несумісних подій. Теорема додавання для сумісних подій	самостійна робота	Відповіді на контрольні запитання / 5	
Тиждень #5 /	Умовні ймовірності та незалежні події. Теорема множення ймовірностей	лекція	Тестування / 2	1 тиждень
9 годин	Ймовірність настання принаймні однієї події	практичне заняття	Вирішення практичних завдань / 2	
	Теорема множення ймовірностей	самостійна робота	Відповіді на контрольні запитання / 5	
Тиждень #6 /	Формули повної ймовірності та Байєса	практичне заняття	Вирішення практичних завдань / 2	1 тиждень
7 годин	Застосування формул повної ймовірності та Байєса	самостійна робота	Відповіді на контрольні запитання / 5	
Тиждень #7 /	Послідовні незалежні випробування.	лекція	Тестування / 2	1 тиждень

	Формула Бернуллі			
9 годин	Застосування формул Бернуллі	практичне заняття	Вирішення практичних завдань / 2	
	Граничні теореми	самостійна робота	Відповіді на контрольні запитання / 5	
Тиждень #8 /	Одновимірні випадкові величини. Числові характеристики випадкових величин	практичне заняття	Вирішення практичних завдань / 2	1 тиждень
7 годин	Математичне сподівання. Дисперсія. Середнє квадратичне відхилення	самостійна робота	Відповіді на контрольні запитання / 5	
Тиждень #9 /	Основні закони розподілу дискретних випадкових величин, їх основні числові характеристики	лекція	Тестування / 2	1 тиждень
9 годин	Біномний розподіл. Розподіл Пуассона. Геометричний розподіл	практичне заняття	Вирішення практичних завдань / 2	
	Початкові та центральні моменти, інші числові характеристики випадкових величин.	самостійна робота	Відповіді на контрольні запитання / 5	
Тиждень #10 /	Основні закони розподілу неперервних випадкових величин, їх основні числові характеристики	практичне заняття	Вирішення практичних завдань / 2	1 тиждень
7 годин	Рівномірний розподіл. Показниковий розподіл. Нормальний закон розподілу	самостійна робота	Відповіді на контрольні запитання / 5	
Тиждень #11 /	Закон великих чисел та центральна гранична теорема	лекція	Тестування / 2	1 тиждень
10 годин	Нерівність і теорема Чебишова. Центральна гранична теорема	практичне заняття	Вирішення практичних завдань / 2	
	Граничні теореми теорії ймовірностей.	самостійна робота	Відповіді на контрольні запитання / 6	
Тиждень #12 /	Двовимірні випадкові величини	практичне заняття	Вирішення практичних завдань / 2	1 тиждень
8 годин	Числові характеристики двовимірної випадкової величини. Коефіцієнт кореляції та його властивості.	самостійна робота	Відповіді на контрольні запитання / 8	
Тиждень #13 /	Елементи математичної статистики. Вибірковий метод	лекція	Тестування / 2	1 тиждень
10 годин	Точкові оцінки невідомих параметрів розподілів	практичне заняття	Вирішення практичних завдань / 2	
	Метод моментів та метод максимальної правдоподібності. Обробка вибірки методом найменших квадратів.	самостійна робота	Відповіді на контрольні запитання / 6	
Тиждень #14 /	Статистичні оцінки параметрів розподілу	практичне заняття	Вирішення практичних завдань / 2	1 тиждень
8 годин	Статистична перевірка гіпотез. Критерії згоди	самостійна робота	Індивідуальна розрахункова робота / 6	

7. Система оцінювання та вимоги

Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання проводиться за 100-бальною накопичувальною шкалою. Бали накопичуються за наступним співвідношенням: <ul style="list-style-type: none"> • тренувальні тести – 20% семестрової оцінки; • практичні роботи – 40% семестрової оцінки; • індивідуальна розрахункова робота – 40% семестрової оцінки.
Практичні заняття / лабораторні роботи	Виконання тренувальних тестів за лекційним матеріалом та розв'язання практичних задач повинно здійснюватися відповідно до встановлених дедлайнів. Виконані завдання завантажуються студентом у відповідні модулі на платформі Moodle.

8. Рекомендована література до курсу

Базовий підручник

Іванюта І.Д., Рибалка В.І., Рудоміно-Дусятська І.А. Елементи теорії ймовірностей та математичної статистики. Навчальний посібник. – Київ: «Слово», 2006 –272с.

Рудоміно-Дусятська І.А. Теорія ймовірностей та математична статистика. Збірник завдань. – Київ: Університет економіки та права «КРОК», 2003 –54с.

Допоміжна література

1. Гнеденко Б.В. Элементарное введение в теорию вероятностей / Б. В. Гнеденко, А. Я. Хинчин. - 9-е изд. - Москва : Наука, 1982. - 156 с.
2. Барковський В. В. Теорія ймовірностей та математична статистика / В. В. Барковський, Н. В. Барковська, О. К. Лопатін. – К. : ЦУЛ, 2002. – 448 с.
3. Гмурман В. Е. Руководство к решению задач по теории вероятностей и математической статистике / В. Е. Гмурман. – М. : Высш. шк., 1997. – 400 с.

Онлайн-ресурси

1. Python 3.8.0 documentation - <https://docs.python.org/3/>
2. Освітня платформа Coursera. Курс "Теория вероятностей для начинающих" <https://www.coursera.org/learn/probability-theory-basics>
3. Освітня платформа Stepik. Курс "Теория вероятностей" <https://stepik.org/course/3089/promo>
4. Освітня платформа Stepik. Курс "Математическая статистика" <https://stepik.org/course/326/promo>

До уваги студентів: усі навчально-методичні матеріали (презентації лекцій, тренувальні тести, тренувальні практичні завдання, завдання тощо) подані в Moodle за посиланням <https://dist1.krok.edu.ua/course/view.php?id=23>